

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolvasó szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 5 frt, félévre 2.50, negyedévre 1.25
Egyes szám ára 5 kr.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Olvasóinkhoz.

Zászlóbontáskor felfogtuk a régén eldobott, penészes kürtöt és beharagostunk abba teljes tudónkból. A szava ennek a kürtnek bűgva, riasztva, ébresztve zugott fel a Beszkeidékig és vissza le a Tisza szőke hullámaihoz. Rég nem hallott, majd nem efilededt hangok ezek. És ebbe a hangos harogásba szinte belezugott a kormányzó hatalom füle. Udvariatiannak, durvának nevezte a kürtöst, a ki abból a kényelmes lethargiából oly harsány zajjal riasztotta fel.

De a Beszkeidéktől és a Tisza vizétől visszacsaptak a hangok. Visszacsaptak: üdvözölve az ébresztő szót.

Páratlan az a fogadtatás, a melylyel az olvasói közönség a „Felsőmagyarországi Hirlap”-ot fogadta.

Nyíltan azok, a kik nyíltak lehetnek, titokban azok a kik őszintén vezetnyilvánításban akadályozva vannak: mindannyian üdvözlők azt az új hangot, a mely lapunkból felszól, és jogot követel az igazságos és pártatlan szó részére ott, a hol ezek a hangok eddig elnyomva voltak.

Tudjuk jól, mily nehéz munkára vállalkozunk. Tudjuk jól, hogy a kormányzó hatalomnak kényelmetlenek vagyunk. Tudjuk jól, hogy küzdelemre lettünk teremtve.

De nem sajnálunk erőt, nem fáradtságot. Semmit sem sajnálunk önmagunktól akkor, a midőn eredményel kecsegtetnek bennünket azok a hangok, amelyek a „Felsőmagyarországi Hirlap” zászlóbontását oly örömmel üdvözlöttek.

Nemes harcra szolgáltnánk alkalmat, ha egy ellenzéki sajtó organum létjogosultságát elismernek azok, a kiknek ez az új hang kellemetlen. A pro és a kontra véleményekből leszűrődhetnek az igazságot kristályosító közvélemény. De nem! A helyett megtörni akarnak bennünket. Derékben ketté törni.

De a mi gerincünk szikla-szlár. Roppán, recszen a vágások alatt, de megtörni nem fog soha. Nem fog addig, a míg a társadalomban egy szemernyi vágy létezik: az igazság és a pártatlanság után.

Hogy pedig ez létezik és hogy a közönség lelke mélyén a mi nézeteinket vallja, arról tanúság lapunk térfoglalása ezen csekély idő tartamán belül.

Az ellenünk intézett mindenféle hajsza elsöprött volna bennünket,

ha a közönségben nem találtuk volna meg fenntartó támaszunkat. Ezt a támogatást a programunkkal szereztük meg és ezennel is azzal akarjuk fenntartani.

Mikor új évfolyamunkat megindítjuk, kérjük olvasóink bizalmát a jövőre is. Hívek maradunk önmagunkhoz — ez minden, a mit kecsgettető, csalogató ígéretek helyett megfogadunk. A kik eddigi rövid működésünkben igazán ismernek bennünket, nem fogják ezt keveselni.

A „Felsőmagyarországi Hirlap” szerkesztőség.

Válasz a „Nyílt levél”-re

Tekintetes szerkesztő ur!

December hó 14-én 11. sz. a. megjelent lapjában egy „Nyílt levél” intézetett hozzám, mint a vármegyei tisztifőügyészhez S.-A.-Ujhely városnak, a nagyközségi szervezetről rendezett tanácsú városi átalakulási ügyében.

Habár abban a kérdésben, melyet a „Nyílt levél” írója levelében felvetett, a vármegyei törvényhatóságának folyó 21-én megtartott közgyűlésében, nyilatkoztam.

Habár el nem ösmerem annak jogosultságát, hogy a morális pressio eszközét, ez uton, bárki igénybe vehesse, a vármegyei tisztifőügyész irányában.

Ha mindamellett válaszolok, teszem azt azért, hogy a város érdekeit közönsége, mely a megtartott törvényhatósági közgyűlésen jelen nem volt, tájékoztat nyerve arra nézve, hogy a „Nyílt levél” erkölcsi pressiója, jogos és törvényes alapon nem nyugszik.

A „Nyílt levél” írója, megnyugvással és bizalommal fordul a vármegyei tisztifőügyészhez, és appellál annak közismert igazságszeretete és törvényszerűségeire.

Amidőn őszintén köszönettel adozom a bizalom és nagybecsű kijelentésének, melyet a „Nyílt levél” írója, — réám, érdemtelre — pazarol, nem késem kijelenteni, hogy bizalmát, hasonló bizalommal viszonzva, válaszomat „Nyílt levél”-ére szintén őszinteséggel terjesztem elő.

Mégis arra kérem a „Nyílt levél” nagy tisztelt íróját, hogy engedje meg nekem, ha levelére, — szorosan a jogi álláspontra helyezkedve, teljes tárgyilagossággal válaszolok.

A „Nyílt levél” írója nagy sérelmet lát abban, hogy a rendezett tanácsú város képviselői testületébe oly állami és vármegyei tisztviselők is beválasztottak, akik csak fizetősök után fizetnek állami adót, de más községbeli jövedelem után nem adóznak és így a községi terhek viseléséhez nem járulnak.

A „Nyílt levél” írója e sérelmet miatt fordul hozzám és arra kér, hogy a tisztifőügyész, vármegyénk folyó hó 20-án leendő törvényhatósági közgyűlésében, melynek napi rendjén a rendezett tanácsú város szabályrendeletének ügye is szerepel, megtámadhatatlanul független székéből állapítsa meg, hogy Sátoralja-Ujhely leendő rendezett tanácsú város képviselői testületében számos olyan rendes és póttag van,

kiket az 1886. évi XXII. t. c. 37. és 40. §-ai értelmében megválasztani szabad nem volt. És hogy annál fogva a tárgyalás alatt lévő szabályrendelet olyan képviselőtestületnek műve, melynek megalakításánál a törvény nem respektáltatott.

Hát tisztelettel kértem a „Nyílt levél” nagyon tisztelt íróját, ha sérelmes ez a választás, ki okozta a sérelmet, a választók vagy a megválasztottak?

Hiszem a városi képviselőtestület választás alá eső tagjait a községi választók választották, a megválasztottak a városi képviselői tagsággal járó megbízást csupán elfogadták.

Ha tehát van sérelmem, úgy azt a sérelmet a választó közönség okozhatta, a mely közönség a választási jogot gyakorolta. A mandátum elfogadása, csak a bizalom nyilvánulásának kifolyása.

Ha pedig a választók jártak el törvényellenesen, olyanoknak adtak mandátumot, a kik állítólag választhatók nem voltak, nem tartom jogosultnak az erkölcsi pressio fegyverének alkalmazását a megválasztottak ellen, kik a mandátum elfogadásával, a jogok gyakorlása mellett, — egyszersmind terhes kötelezettséget vállaltak magukra, hanem helye volt inkább a választó közönség eljárása neheztelnyezésének, hogy miért járt el törvényellenesen, miért választott olyanokat, akik választhatók nem voltak?

De hát csak a választó közönséget terhelte a törvényellenes eljárás vádjá? Azokat akik mulasztást követtek el, mi sem terhelte?

A „Nyílt levél” írója maga beösméri, hogy a választási eljárás és a megválasztott képviselőtestületi tagok választhatósága ellen, a jogaiban megcsorbított polgárság az előirt 10 nap alatt jogorvoslással élni, elmulasztotta.

Hát kértem a „Nyílt levél” tisztelt íróját, miért mulasztotta el a jogaiban megcsorbított polgárság jogai megcsorbításának orvoslását? Ha oly melegen érdeklődik a „Nyílt levél” írója a város közügyei iránt, miért nem élt annak idejében, a választási eljárás ellen, panasz-jogorvoslással, s a megválasztott képviselők választhatósága ellen észrevétellel?

A jogaiban megcsorbított polgárságot, közölte a „Nyílt levél” íróját, e mulasztás miatt ugyanazon felelősséget terhelni, mint magát a választó közönséget.

Az 1886. évi XXII. t. c. 40-ik §-a világosan előírja, hogy rendezett tanácsú városokban ki választható képviselővé.

Valamint a vármegyei törvényhatósági közgyűlésén nem bocsátkozhattam, úgy most sem bocsátkozhatom annak fejtegetésébe, hogy a megválasztott állami és megyei tisztviselők törvényesen avagy törvénytelennel lettek megválasztva a városi képviselőtestület tagjaivá.

Az 1886. évi XXII. t. c. 49-ik §-a szerint a szavazás eredményét a választási elnök a helyszínen azonnal ki hirdeti s eljárásáról a képviselőtestület értesíti.

A megválasztott képviselők névjegyzéke pedig azonnal közzététetik.

Az 50. §-a szerint a választási eljárás elleni panaszok, továbbá a megválasztott képviselői választhatósága ellen tett észrevételek a választástól számított 10 nap alatt az igazoló választmányhoz nyújthatnak be.

Az 52. §-a szerint a választmány határozatai a kézbesítéstől számított 5 nap alatt a közig. bizottsághoz felebbezhetők.

Mig az 1896. évi XXVI. t. c. 25-ik §. 4. pontja szerint a közig. bizottságnak azon határozata ellen, melylyel a megválasztott községi képviselő választatóságára és a választási eljárásra vonatkozó felebbezéseket eldönti, a határozattal meg nem elégedő fél 15 napon belül bírósági panasz jogorvoslatával élhet, melynek elbírálása a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik.

A választás alá eső városi képviselők választása még a folyó 1898. évi július havában hajtatót végre. A választási elnök a választási eljárásról a képviselői testületet haladéktalanul értesítette s a megválasztott képviselők névjegyzéké azonnal közzététette, — amennyiben a választás és választottak választatósága sem panaszszal, sem észrevétellel meg nem támadtatott, a választás jogerőre emelkedett s a megválasztottak végérvényesen megválasztott képviselőtestületi tagok lettek.

Az adott viszonyok közt panasz és észrevétel nélkül sem a városi igazoló választmány, fellebbezés nélkül sem a vármegyei közig. bizottsága nem jogosult többé arra, hogy ebben a kérdésben ítéletet mondjon, ha ezt tenné, eljárása törvénytelen és semmis lenne.

Mind ezt nem én mondom, de ebben az értelemben írtam maga, a közig. bíróság mult 1897. évi ápril hó 6-án tartott ülésében 50/1897. k. sz. alatt hozott ítéletével, melyet egy konkrét esetben hozott.

Ha már most figyelembe vesszük az 1886. évi XXII. t. c. 27-ik §-ának határozmányait, a község szabályrendelete a törvényen, kormány és törvényhatóság hatályban lévő szabályrendeletivel nem ellenkezhetik; a 30 napi felebbezési határidő leteltével a törvényhatósághoz azonnal felterjesztendő és csak ennek nyilvános vagy hallgatólagos jóváhagyása után hajtatik végre. Kérésbevonhatatlanul következik, hogy a legközelebb megtartott törvényhatósági bizottsági közgyűlés tárgyát csak is a megalkotott városi szervezkedési szabályrendelet jóváhagyása s az az ellen közbetett felebbezések elbírálása képezte.

Ugyanazért valamint a vármegyei törvényhatósági közgyűlésén kijelentettem, e helyen sem helyezkedhetem más álláspontra, mint arra, hogy ha már panasz és észrevétel benyújtása nélkül a városi igazoló választmány, fellebbezés nélkül a vármegyei közig. bizottsága, bírósági panasz jogorvoslatának benyújtása nélkül maga a közig. bíróság sines hivata arra, hogy a fennforgó kérdésben ítéletet mondjon, annál kevésbé tekintheti magát a vármegyei tisztifőügyész feljogosítottnak arra, hogy a „Nyílt levél”-ben felsorolt állami és vármegyei tisztviselők városi képviselőkké történt megválasztásának törvénytelenségét egy illetéktelen fórum előtt a vármegyei törvényhatósági közgyűlésén megállapítsa.

A vármegyei tisztifőügyész jogtanácsosa a vármegyei törvényhatóságának, a törvényhatóság szerveinek, a vármegyei közigazgatási bizottságának, a vármegyei törvényhatósági bizottságának.

De e minőségében a nevezett hatóságoknak csupán szakvéleményt ad, a határozathozatal a bizottságok bölcseségéhez tartozik.

Ha a Nyílt levél igen tisztelt írójá, nem azt az utat választja, hanem törvényadta jogával él, panaszával az illetékes hatóságokhoz fordul s a vármegye közigazgatási bizottsága, a vármegye tisztí főügyészének szakvéleményét meghallgatja, legyen meggyőződve a „Nyílt levél” írójá, hogy a tisztí főügyész szakvéleményét, tisztí állásának teljes függetlenségével, adta volna elő, mint azt mindenkor tenni szokta.

Végül pedig arra kérem a „Nyílt levél” nagyon tisztelt íróját, hogy nyugodjék bele a városi választó közönség azon eljárásába, hogy bizalmára a „Nyílt levél”-ben felsorolt állami és megyei tisztviselőket méltatta s városi képviselőkké azokat választotta meg. — A városi képviselőtestületnek bizonyára nem hátrányára, de előnyére szolgál, ha oly kitünő szakcerők foglalnak helyt a város képviselőtestületében, mint a Nyílt levélben felsorolt állami és vármegyei tisztviselők.
Legyen békeség.

Misszk István.

Köszönettel fogadjuk a tisztí főügyész úr választát, mert ebből minden elfogulatlan olvasó csak oda konkludálhat, hogy felszólalásunk alapos és jogos volt. A t. főügyész úr, aki hosszasan akarja megállapítani, hogy az ügy mostani stádiumában már jogorvoslattal élni nem lehet, ezzel csak ismétli azt, a mit mi röviden megmondottunk, hogy elmulasztatván kellő időben a választás megtámadása, csakis az erkölcsi nyomás segítségével látjuk a törvényességet helyreállíthatónak. A tisztí főügyész úr keresve keres módot kivonni magát az alul, hogy a dolgozók érdemében nyilatkozzék és nézetünk szerint önmagát, hivatalának jelentőségét mintegy egy véleményező szakközeg feltevé őrzték szük hatáskörébe szorítja össze, joggal véljük állíthatni, hogy a t. főügyész úrnak minden körülmények között a törvényesség érdekében szavát felelni kell. És a jelen esetben legkevésbé a mit mondanunk kellett volna, ez: „Igaz, hogy most már hivatalos fórumok előtt a választást megtámadni nem lehet, de viszont igaz az is, hogy a szóban forgó tisztviselő a városi képviselőtestületbe törvényesen megválaszthatók nem voltak és ha kellő időben megtámadják a választást, jogosan támadták volna meg.”

Tisztí főügyész ur azonban szabadkozik az érdembeli nyilatkozat ellen, mert nem akar az erkölcsi nyomáshoz hozzájárulni.

Ez az idők jele és a helyzet szignatúrája.

De ebből a bar-ti, kolleghiális indulatból nem következik-e logikailag az, hogy a t. főügyész úr habozás nélkül a kérdéses mandátumok törvényessége mellett nyilatkozott volna, ha a törvény ismerete és jogi tudása ezt megengedné.

Mint hogy nem engedik, arra kér, hogy nyugodjunk bele, mert az illető tisztviselők hasznavehető szakemberek.

Nohát, kérjük ezt az álláspontot a törvény kizárja. A „Nyílt levél”-et megelőző cikkünkben kifejtettük, hogy a törvény ebben a tekintetben minden szak, vagy általános szellemi előkelőségektől

eltekint. Egy miniszteri tanácsos vagy táblai elnök, hacsak a fizetés után fizet állami adót, a törvény szerint nem lehet sem választó, zem választható. S egy 500 fros irnok, ha egy rongyos viskója van a községben, lehet választó és választható.

Ez a törvény szava s aki előtte meg nem hajlik nem lehet jó polgár és a ki egy törvénytelen mandátumot megtart igenis összeütökésbe jön a közélet alapelveivel.

Nem tagadjuk, hogy akademic a választók is hibásak, de mindenki a ki nem idegen Ujhelyben, jól tudja, hogy miképpen ment ez a választás.

Különbön is a győzelemre vitt összes jelöltek névsorát azon bizalmas értekezleten állították össze, mely az átszervezkedést vezető alispán helyettes főjegyző ur lakásán tartattott meg. Tehát olyanok végezték a jelölést, akiknek nemcsak polgári, de hivatali kötelességük is a törvényt ösmerni, követni és tisztelni. Ha mégis átugrottak a törvényen, szándékosan ugrottak át.

Ujhely apathikus polgáraitól ne tessék rossz néven venni, ha a törvény tiszteletére kötelezett urak törvényismeretében bizott. De mi, tudniillik lapunk azért jött létre, hogy a törvény tiszteletét minden téren ellenőrizze és mert bennünket a polgárság jogainak és érdekeinek védőjét, éppen ama szándék nyugtalanít és mert a rendezett tanácscsá való átalakulásnak fundamentumát törvényellenesnek tudjuk, ebbe belenyugodunk lehetetlen, hanem követeljük a törvényesség helyreállítását.

HIREK.

A „Felsőmagyarországi Hirlap”-ra 1899. január hó 1-én új előfizetés nyílik. Kérjük azokat a t. olvasóinkat, a kiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, és azokat a kik a lapra ezentul előfizetni óhajtának, méltóztassanak a megújításról és az előfizetésről idejekorán gondoskodni, hogy alapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Előfizetési ára:

Negyed évre	— — —	1 frt 25 kr.
Félévre	— — —	2 „ 50
Egész évre	— — —	5 „ —

Kitünő tisztelettel:

A „FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP”
Kiadóhivatala.

* A Városi Dalárda nagyszabású közcsoportja 1899. év január hó 1-én lesz megtartva a „Magyar Király” szaloda éttermében.

— **Hajtóvadászat.** Folyó hó 17-én Weinberger Sámuel pászicsi erdőségében hajtóvadászatot rendeztek, a melyen Pillis László, Füzeséry Gyula, Dutkay István, Sztrmay Jenő, Sztrahala János és Loykó Imre vettek részt. Elésett 1 óz, 4 nyul és 2 róka.

* **Hangverseny.** Folyó hó 8-án s 10-én Kassán a Schalkház szálló disztermében a Kemner József zenetanár vezetésével a „Női daloskör” hangverseny tart. A hangverseny fény

pontját Várady Antal Vadrozsájának az előadása fogja képezni. A hangversenyt bál követi.

* **Weszeli Mór sátoralja-ujhelyi szabó** — írja a Magyar Kereskedők Lapja — hogy a fizetésképtelenséget a rossz üzletmenet és a szenvedett veszteségek okozták. Az árutartozások 26,000, a pénztartozások 6000 fira emelkednek, az aktívák összértéke pedig 29,000 fira. Adós neje kezességé mellett 45% et ajánl.

— **Az ungvár—nagymihályi vasút.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter értesítette az ungvár—nagymihályi vasút engedményeseit, hogy az állam hajlandó a maga részéről a kívánt segélyt megadni s egyben felhívja az engedményeseket, hogy az építési övedéket 1899. évi január hó végéig tegyék le s a finanszírozást zeros határidő alatt vigyék keresztül. Miután a megajánlott hozzájárulások biztosítva vannak, semmi kétség, hogy az engedményesek tavaszkor végre hozzá fognak a vonal kiépítéséhez. Ez a vonal nygban fogja emelni Nagy-Mihály és vidéke forgalmát, kivált ha a tervbe vitt nagymihály—varannó—gálszeresi vonal kiépül.

* **A nagy jöppálya.** Sátoralja-ujhelyben már megnyílt. A tel legszebb sportját űzhetik a korcsolyázók, a kiknek úgy látszik hosszú szekont biztosít az idei tél.

* **Fizetésképtelen.** Lefkovits Bernát kassai kereskedő fizetésképtelen.

— **Leányok önképzőköre.** Ungvár, e napokban alakult meg egy leány-önképzőkör. A kör védnökségét Kende Péterné, tiszteletbeli elnökségét dr. Virányi Sándorné és Schürger Ferencz vállalta el. Ifjúsági elnök Tabody Ida. A körbe eddig mintegy 40 leány iratkozott be. Az „Erzsébet-kör” célja a szellemi munkálkodás, irodalmi tevékenység.

* **Fiókos levélszekrény berendezés.** A helybeli posta- és távirda hivatal a kor haladásával lépést tartva felesleges igazgatóságának hozzájárulásával a közönség kényelmére újítást hozott be hivatalában, a mennyiben egy 40 fiókos üvegajtókkal és külön kulcsokkal ellátott bérelhető fiókos levélszekrényt rendezett be. — Ezen újításra — melynek behozatalánál kizárólag a nagy közönség kényelme és legnagyobb foku kielégítése vezette a posta és távirda hivatal vezetőjét — különösen az ügyvédek és nagyobb kereskedők figyelmét hívjuk fel, mivel a bérlők az általuk bérelt szekrény fiókhöz egy-egy számozott kulcsot kapnak, melylyel reggel 8 órától esti 9 óráig a napnak bármely órájában a fiókban posta érkezésenkint elhelyezett közönséges leveleket és újságokat tetszés szerinti időben átvehetik. — Egy-egy fiók évi bérlete: félevenkint előre fizetendő 12 forint.

Műkedvelői előadás. A kassai jogászfűjség — mint tudósítónk írja — január hó második felében műkedvelői előadást rendez. A darabot mely még nincs megválasztva a jogászok ifj. elnöke Stephányi Nándor joghallgató rendzi, s remélhetőleg a jogászfűjség ismétlen ten tanult fogja adni, hogy nagyon kedélyes szórakozást tud nyújtani hangverseny és estélyeivel.

— **Halva talált ember.** Sztrópkórol írják: Hetilésák Mátvás erdőkerülőt e hó 13-ára virradóra halva találták a nagy-bereznicei erdő malomárka mellett. Hulla boncoláskor kitűnt, hogy a szerencsétlen embert szívészélhűdés érte, a mi annak tudható be, hogy folytonosan ivott, most is hazamenet, mint mondják, részeg volt s ilyen állapotban összeesve, lelte halálát. Hetilésák Mátvás arról volt nevezetes, hogy sok földes urat végig szolgált a nagy-bereznicei birtokában. A birtokosok ugyanis gyakran változtak, de ő már több mint 30 éve szolgált az uradalommal. Először akkor lépett szolgálatba, amikor még a nagy-bereznicei birtok a Hadik-Barkóczy gróf tulajdona volt. A 60 éves kerülőt neje és gyermekei siratják.

* **A Budapesti Ujságírók Egyesülete** hazafias felhívást intézett a *magyar nókthöz* az újságírói sorsjáték ügyének támogatása céljából. A magyar nők bizonyára fel fogják karolni ezt a közérdekű humanus és nemzeti ügyet. A sorsjáték előadásuk mellett rendkívül nagy nyereim nyujtanak kilátásokat, amennyiben egy sorsjeggyel oly hat fönyeremnyt is lehet csinálni, melynek értéke 200,000 koronára rug s a kezelőség a nyereimnyitgyaraktat kívánatra 20% levonással készpénzben visszavásárolja. Az első húzás már január hó 4-én okvetlen megtartatik a vidád nagytermében, hol a közönség is jelen lehet. Mind a hat húzásra érvényes sorsjegy ára 50 kr.

A Nagy Képes Világtörténet negyedik füzetében az ősi Egyiptom történetének folytatását kapjuk a thebai korszakból: ezt követi a kulturális állapot vázlatla és ugyancsak ebben a fuzetben kezdődik meg az emberiség bölcsőjéről fömmaradt hagyományok elbeszélése. Az események színtere is változik. Afrikából átgyúrnk: Ázsiába, Ázsiának ama vidékére, a hová a bibliai hagyomány a paradicsomot és fajunk előlást helyezte. Azok a hagyományok, a melyeket Khaldéáról a Képes Világtörténet szóban forgó negyedik füzete elbeszél, régiebbek a bibliai hagyományainál. Ez ősi régi hagyományok minket magyarokat kivált abból a szempontból érdekelhetnek, hogy a skythák tanítanak, a kik a legégiebbek as emberek között. A mi őstörténetünk összefoly a skythák történetével; a magyar ősmundák bölcsőit és mesés Szkythiába helyezik. Természetes, hogy a roppant távolság és a hitelen emlékek hégages volta miatt a skythák mesés földjéről, mesés tájáról pozitív dolgot igen kevesen tudhatunk. Az ősmundák is csupán annyit tartottak fönn, hogy a legelső hódító nemzetek föllépése, tehát a legregibb ő-kori államok megalakulása előtt, másfél ezer éven át egész Ázsia a skythák kezében volt. Ezt az érdekes szíveget az apróbb képekben kívül három igen sikerült reprodukció is illusztrálja.

Egy joghallgató irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

SZINHÁZ.

A falu rossza.

(Jótekönyvedu műkedvelői előadás a sátoralja-ujhelyi városi színházban f. dec hó 25-én.)

Az *Iparos Ifjak Önképző Egyesülete* immár ez évben a harmadik előadást rendezte. Első ízben a *Toloncz*-ot második ízben *Felhő-Klári*-t adták elő; mindkettőt — de különösen az utolsót — nagy sikerrel. Az idei utolsó előadás a *Falu rossza* sikerült legkevésbé. De ez többféle körülménynek tulajdonítható. A szereplők a hideg téli időben ebben a rossz, légvonatos színházban kedv nélkül készültek a darabhoz; az idő a közbejött akadályok miatt oly csekély volt, hogy ez alatt (8 próba) egy színtársulat is alig tanultak be jól egy új darabot. Mindebből az a tanulság, hogy itten teli időben, bálszezonon közben nem tanácsos műkedvelői előadást rendezni.

Mindamellert a közönség érdeklődése nagy volt és ezzel a kissé gyengébb előadással szemben igazán háládatos. Ez annak a derék egyesületnek szól, amely egyesület hivatásának mindeidgily oly szép tötekvéssel és példás buzgalommal felelt meg.

Magáról az előadásról igazán a dilettánsokkal szemben használt szemüvegen keresztül kell véleményt mondanunk. Az egyes szereplők dícséretére válik, hogy az előadást az akadályok halmaza mellett is, elfogadható előadásban tudta lejátszani.

Szóllósy Endre (Gonosz Pista) *Deutsch*

Honor. (Finum Rózi) Friss Heimann (Göndör Sándor) játszották a három fő szerepet. Erős és jó kezekben volt a három szerep és az mentette meg a darabot. Eltekintve egy kis tréningtől Friss Heimann és Deutsch Honor szép hangját ma is élvezte a közönség. Több dalt megújraztak. Különösen tetszett a harmadik folvonas ducije. Szalólyi Endre Gonosz Pistája erős és igaz vonásokkal megjártzott eredeti alakítás volt. Fetykó Irén (Boris) szépen, Cseryniczky Mariska (Bátki Teresi) elégykezett. Hlavathy Béla (Feledi Lajos) sok busósággal játszották meg szerepeket. Igndth Józsefnél (Feledi Gáspár) bár látszott az igyekezet, talhuzgóságában megengedhetetlen szélsőségekbe csapott. A Kontra és az Isok-féle szerepek inkább felelnek meg az ő egyéniségének. Deutsch és Olmosi (a két cigány) Komlosy (Konya kántor tanító) ügyesek voltak epizód szerepeikben. A többiek is igyekeztek — úgy a hogy az előzmények után lehetséges volt — megfelelni a szerepeiknek. A kardalok sikerültek. Az egyes szerepöket és a rendezőt felvonas közökben gyakran hívta a lámpák elé a fölötté hílis, nagyszámu közönség.

A darabot ismét Birj Pál, lapunk felelős szerkesztője rendezte. Annyi nehézséggel állott szembe, hogy nem vezethette ezt az előadást oly teljes sikerhez, mint a Tolonc-ot és Felhő Klári-t.

Előadás után tinc volt, mely a legjobb kedélyhangulattal a reggeli óráig húzódott el. Az előadás és táncmulás nyilvános számítását a jövő számban közöljük.

KÖZGAZDASÁG.

A fogyasztási adók új rendje.

A m. kir. pénzügyminiszterium hirdményt bocsátott ki a szesz, cukor- és sörfogyasztás megadóztatásában 1899. évi január hó 1-ő napjával beálló változásokról, mely szerint az eddigi szesz-italmértési, cukorfogyasztási és söritaladók 1898. évi december hó 31-ik napjával megszűnnek.

Úgyancsak 1898. évi december hó 31-ikével megszűnnek az 1890. évi XXXVI. törvényeknek az égetett szesz folyadékok forgalmának korlátozására vonatkozó ama rendelkezései, a melyek szerint égetett szesz folyadékok egyik beszedési körből a másikba nem voltak szabadon bevihetők.

Az eltörölt szeszitalmértési, cukorfogyasztási és söritaladók helyett szeszforgalmi, cukorfogyasztási és sörfogyasztási adó elnevezés alatt 1899. évi január hó 1-ével új adók lépnek életbe.

Ezek az adók a kisebb mennyiségekben elszállított adóköteles cikkeket után az illető cikkeket előállító iparvállalatokban (szeszfőzdében, cukorgyárban, sörfőzdében) fognak beszedetni; ennél fogva azok, a kik ily cikkeket a magyar korona országainak területén fekvő ilyen iparvállalatokból kisebb mennyiségekben szereznek be, vagy a kik ily cikkeket a magyar korona országainak területén belül kereskedésekből vagy más üzletekből illetve feleltől szereznek be, a cikkeket beszerzése és átvétele alkalmával adót fizetni nem tartoznak, mert az adó már az elarusító gyáros vagy kereskedő illetve fél által volt lefizetendő.

A ki tehát nagyobb mennyiségekben szerez be a magyar korona országainak területén fekvő szeszfőzdékből, cukorgyártelepekből (szesz és cukortartására rendelt szabadraktárból) és sörfőzdékből adóköteles cikkeket, saját érdekében cselekszik, ha az árut akként rendel meg, hogy az adót a küldő vállalat maga fizesse le.

A bejelentési és adófizetési kötelezettség valamint az ellenőrzés s a különböző kedvezmények és könnyebbségek

tekintetében a részletes rendelkezéseket az 1898. évi XVI. és XVII. törvények végrehajtása iránt kiadott a Budapesti Közlönyben „őzített utasítások”-a tartalmazza, a melyeknek küön kiadásai, még pedig a szeszforgalmi adóra vonatkozó 60 kréert, a cukorfogyasztási adóra vonatkozó 50 kréert s a sörfogyasztási adóra vonatkozó 60 kréert az O. s. ágos Törvénytar szerkesztőségében beszerezhetők.

APRÓ REGÉNYEK.

MARGIT.

Mac Laren utan angolból

A „Felsőmagyarországi Hirlap” számára

fordította: Rohoska József. 4)

II.

Haldane urat én ki nem állhattam az első pillanattól fogva, a mint megláttam. Ő egy vasarnap jött ki falura, teljes fővárosi cícomában: magas tetejű kalap, széles gallér, gombos frakk zsakot s kis fekete kezi táská. Meg volt az a kiállhatatlan modora, a mi oly sok angolnak sajátja, a kik úgy néznek ki s úgy viselik magukat, mintha az egész világ a kezökben volna s mintha kettős elejű kabátjuk zsebében valami államtitkot rejtegetnének, a miért téged bizonyosan a kíváncsiság gyötör. A tartózkodó fölénynek és éles elméjességnek a hatását tette az emberre, a mi egykor oly nagy divatban volt a drámai színészeknél — Burleigh bajjós-latu hallgatása! . . . A hallgatás egy csodálatos ála. Egy hallgat ember felünhetik úgy, mint egy kolosszus a méltóságnak, voltaképen pedig, őh egék — ha kinyitja száját — ott áll először egy közönséges ostoba fráter. A számar egy nyugodtan szemlélődő s nem épen kiállhatatlan állat. mindaddig, míg meg nem szólal. Elég az hozzá, hogy Haldane ur csinos, barna fiatal ember volt, szép vastag fekete bajusszal, és én — gyűlölöm a „csinos, barna fiatal embereket.” A társalgásban, az egymással való érintkezésben — a mi egy olyan barátságos, családi hűhelynek, mint az én barátomé kikerülhetetlen — a fiatal embert egészen olyanannak tapasztaltam, mint, a milyennek képzeltem. Sohasem nézett nyíltan a szemembe s néha mikor azt hitte, nem látom, észrevettem, hogy lopva rám-rám tekint s vizsgálgat. Ugy láttam, hogy sokkal jobban van értesülve a sport, — különösen a turf — eseményekről, mint bármely másról az angol ég alatt; és az én tapasztalatom szerint azok az urak, a kik annak a nemes állatnak, a lónak szentelik magukat, nem épen a legnemesebbjéi saját fajuknak. A ló romboló hatása a morálra bámulatos!

Egész vasarnap azt határozgattam, hogy nem gondolok többé a esábit Margitra, mégis mindinkább róla gondolkoztam és mindinkább szórakoztattam — most így, majd úgy — esodálkozva a felett, mi lehet ezen a Haldane, a mi őt úgy vonzza; mert határozottan ragaszkodott hozzá, mennél inkább látszott, hogy tartózkodik tőle. Lehetséges volna talán, hogy Margit azon nők közül val, a kik örökön látszóttak a pogány ósok szolgálai meghunyászkodását, a mely szeretettel simogatja ép' a legkegyetlenebb kezét? Ha úgy — akkor én végeztem

De megint megszüdültem, mikor este (Haldane még nem tért vissza a mezőről, a hova Buxtonnal sétálni ment) Margit egész csintalan ösztinsséggel azt mondja, hogy ő nagyon szeretne me t a templomba menni. Régén felajánlottam neki, hogy elkísérem. Készten voltak egy pillanat alatt. Puha gallérját vállaira terítettem s elindultunk együtt. — Én igen jól találtam magam a sötétben és gyönyörödtem a botorkálásban, ő hasonlóképen következett ezt vídám kacagásból, a mit gallérjának reddi nyeltek el.

(Folytatása következik)

A szerkesztőség üzenete.

E. N. Bpest. Moránba ment lev. l. Intézkedtem. Levél megv.

H. M. Budapesti Napló. Köszönjük a dícséretet. Thury Zoltán és Merkl Adolf urak szives érdeklődése kellemesen érintette a szerkesztőséget. A cikkeket a karácsonyi számból lemaradtak, legközelebb egy tartalmasabb számban közzéteszünk.

Piros róza. A szép fordítások mindenfelé tetszést aratnak. Abban az ügyben, a mikor irni fog: azonnal. Hódoló tisztelet.

H. A Tarcal. Igen! Az osztr.-magyar consulat Phildelphiában előfizetője lett a lapnak, a mint helyesen olvasta.

R-B T. Terébes. Atolvassuk.

Kossuth-féle levelűgyben irunk privát-levelet.

N. J. Beregszász. Az „elintézetlen” post-ért fogadják hálás köszönetünket. Kellő pillanatban felhasználjuk.

A Cognaogyr ügyében hozzánk intézett levele magánérdeku, tessék az említett közérdeku adatokat megszerzeni, akkor szivesen foglalkozunk majd a dologgal.

Kiadó: LANDESMANN MIKSA.

NYILT-TÉR. *)

Nyilatkozat.

Csak most jutott tudomásomra, hogy a „Felsőmagyarországi Hirlap” folyó évi december hó 10-én, a 10-ik számában „Eperjes ostroma” cím alatt egy

* E rovat alatt közöltékért a szerkesztő nem felelős.

céltatos közlemény jelent meg, mely személyemmel is foglalkozik.

A nélkül, hogy a cikk hangjára reflektálnék az igazság érdekében kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy az Eperjesen folyó évi december hó 2-án felmerült sajnálatos hí ciden, valamint ezen incidens elintézésénél: módja teljesen elferdítve s céltatosan közöletlett a legtöbb lapban s miután a helyreigazítást a legtöbb lap nem közölte, ez alkalommal ismételtel kijelentem, hogy az a példás jó viszony és barátság, mely az eperjesi társadalom katonái és polgári elemei között mindig fenállott s fenáll, sohasem lett megzavarva.

Eperjes, 1898. évi december hó 24.

Szinyei Merse István.

A közönség figyelmébe.

F. évi december hó 24-én Sátoralja-Ujhelyben a Wekerle-téren lévő berkocsi állomáson egy Krausz névű rendőr minden igaz ok nélkül megátadott, sértő kifejezésekkel illetett és tetlegességgel fenyegetődzött. Én még aznap Schmiedt Lajos rendőrtanácos urhoz mentem, hogy neki az esetet előadjam és tőle jogos meghallgatásom után a rendőrközeg méltó megbüntetését kérem. Smiedt ur nem akart meghallgatni, de a rendőrhivataltól kiméltlenül kilökött. Ilyen nálunk a rendőri igazságszolgáltatás.

Sátoraljaújhegy 1898. decz. hó 27.

Weiss Markus.

A magyar kölcsönös állatbiztosítási társaság

működését megkezdte s ajánlatokat állatbiztosításra

lovak és szarvas-marhákra elfogad.

Bővebb felvilágosítást nyújt: a magyar kölcsönös állatbiztosító társaság Zemplénmegyei vezérképviselősege

Sátoralja-Ujhelyben:

SCHWARCZ LAJOS

Felső-Zsolyomka, Csehý Péter ur házában

KORNSTEIN IGNACZ czég S.-A.-UJHELY.

Ajánlja

karácsonyi és ujévi ajándékok

beszerzésére alkalmas dusan felszerelt bronzáru raktárát

A temesvári „Első magyar pénzszekrénygyár részv. társaság” legjobbnak elsmert TŰZMENTES PÉNZSZEKRENY gyártmányainak állandó mintaraktára.

Mindennemű gazdasági gépek, varrógépek, vasbutor, műszaki szerszámok, olív, repcze, eredeti „Mantachef” orosz süritett stb. Olajak nagy raktára.

Ajánlok továbbá: használt, de teljesen kijavított

LOKOMOBILOKAT, egy HENCZEFÓZÓT

s egy jó karban levő KAZÁNT.

Könyv-, papir- író- és rajzszerkereskedés.

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedésben

SÁTORALJA-UJHELY.

Kaphatók a legszebb és legkedvesebb, gyönyörű ki-
vitelű, nagyválasztéku

ujévi ajándékok

legújabb képeskönyvek, ifjusági iratok, emlékköny-
vek, dísz festékdobozok, íróeszközök és téntatartók,
imakönyvek, képalbumok.

Levélpapírok nagy választékban, remek kiállítású,
meglepő szép diszdozokban stb.
a legjutányosabb árak mellett.

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

*két gyorssajtóval, különféle segédgépekkel s a legdivatosabb betűfajokkal,
a kor igényeinek megfelelően berendezett*

KÖNYVNYOMDÁJA

WEKERLE-TÉR SÁTORALJA-UJHELY DR. SCHÖN HÁZ

ajánlkozik mindennemű **könyvnyomdai munkának**, u. m.: hírlapok, folyóiratok, könyvek, röp-
iratok, díszművek, színlapok, takarékpénztári évi zárszámadások, tanodai jelentések, árjegyzékek, szám-
lák, bárcakönyvek perforírozva (lyukasztva), levélpapírok és levélborítékok, eljegyzési, lakodami és tánc-
vigalmi meghívók, táncrendek, gyászjelentések, körlevelek, táblázatok, faragások stb. stb.,

igzléses, hibátlan, gyors, pontos és jutányos árban

kívánatra több színben való elkészítésére.

Nagy raktár mindenféle községi, körjegyzői, ügyvédi, kereskedői, egyházi és iskolai

NYOMTATVÁNYOKBÓL,
melyek itt olcsóbban kaphatók, mint bárhol.

Névjegyek csinos kivitelben, legnagyobb választékban.

Névjegyek csinos kivitelben, legnagyobb választékban.

Névjegyek

azonnal készítettnek.

Előfizetésre és hirdetések közlésére a legalkalmasabb és legolcsóbb lap a

„FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP”

5 vármegye független polgárainak legelterjedtebb lapja. Megjelen hetenkint kétszer.

Előfizetési ára: Egy évre 5 írt félévre 2 írt 50 kr. Negyedévre 1 írt 25 kr Hirdetések jutányos árban közöltetnek.

Mindennemű nyomtatványhoz szükséges papirokbán nagy raktár tartatik.